

МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ

ГОСУДАРСТВЕННОЕ УЧРЕЖДЕНИЕ ОБРАЗОВАНИЯ
«ИНСТИТУТ БИЗНЕСА БЕЛОРУССКОГО ГОСУДАРСТВЕННОГО
УНИВЕРСИТЕТА»
Отдел магистратуры

Кафедра инновационного управления

ГУСАКОВА
Антонина Владимировна

**РЕГУЛИРОВАНИЕ И ОРГАНИЗАЦИЯ ДЕНЕЖНОГО ОБОРОТА В
РЕСПУБЛИКЕ БЕЛАРУСЬ И ЕГО СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ**

Магистерская диссертация

специальность 1-26 81 17 «Управление банковским бизнесом»

Научный руководитель
Писаренко Галина Владимировна

Допущена к защите
«___» _____ 2020г.
Заведующий кафедрой
Инновационного управления
_____ Е.А. Поддубская
кандидат педагогических наук

Минск, 2020

ОБЩАЯ ХАРАКТЕРИСТИКА РАБОТЫ

Актуальность темы заключается в необходимости поддержания оптимального соотношения между наличными и безналичными денежными средствами путем сдержанного выпуска наличных денег со стороны регулятора (Национального банка) при поощрении им безналичных платежей и цифровых банковских технологий, что позволит повлиять на размер денежной массы, снизить издержки, связанные с обслуживанием наличного денежного оборота.

Если учесть наличие многих проблем, связанных с организацией обращения наличных денег (регулирование обращения наличных денег, прогнозирование параметров их регулирования и др.), то очевидна актуальность темы диссертационного исследования.

Предметом исследования выступает система экономико-финансовых и организационных отношений, возникающих между банками и другими субъектами денежного оборота. Работа выполнена на материалах Национального банка Республики Беларусь, охватываемый период исследования 2011 – 2018 годы.

Объектом исследования является денежный оборот.

Целью исследования является теоретическое обоснование и определение направлений повышения качества организации и регулирования денежного оборота.

Для достижения указанной цели в диссертации решаются следующие конкретные задачи:

- 1) раскрыть понятие денежного оборота, его структуру;
- 2) изучить и проанализировать нормативно-правовую базу;
- 3) провести анализ состояния денежного оборота, в т.ч. на региональном уровне (областей, районов, г. Минска);
- 4) определить пути повышения качества основных направлений развития финансовых технологий.

Методы исследования. Общими методами исследования, применяемыми в диссертации, являются системный подход к изучаемым явлениям и процессам, сравнение, анализ и синтез, индукция и дедукция. При работе над диссертацией использовались такие специальные методы исследования, применяемые в экономической науке, как классификация экономических явлений, группировка, анализ и другие методы обработки статистических данных.

В работе исследовались законодательные и нормативные акты Республики Беларусь, затрагивающие вопросы регулирования денежного оборота, зарубежный опыт организации денежного оборота, а также организацию

деятельности Национального банка Республики Беларусь по управлению денежным оборотом.

Научная новизна результатов исследования, определяется разработкой теоретических и методических аспектов повышения эффективности регулирования денежного оборота и заключается в следующих наиболее существенных результатах:

1. Проанализированы тенденции и закономерности развития денежного оборота в Республике Беларусь, а также особенности форм и методов организации и регулирования наличных и безналичных денег;

2. Обоснованы предложения по повышению роли банков и небанковских кредитно-финансовых организаций на рынке денежной наличности.

Практическая значимость диссертационного исследования заключается в возможности применения результатов данной работы в Республики Беларусь.

Структура работы определяется основной целью, конкретными задачами и логикой исследования. Диссертация содержит введение, три главы, заключение, список литературы, приложения.

АГУЛЬНАЯ ХАРАКТАРЫСТЫКА ПРАЦЫ

Актуальнасць тэмы заключаецца ў неабходнасці падтрымання аптымальнага суадносін паміж наяўнымі і безнаяўнымі грашовымі сродкамі шляхам стрыманага выпуску наяўных грошай з боку рэгулятара (Нацыянальнага банка) пры заахвочванні ім безнаяўных плацяжоў і лічбавых банкаўскіх тэхналогій, што дазволіць паўплываць на памер грашовай масы, знізіць выдаткі, звязаныя з абслугоўваннем наяўнага грашовага абароту.

Калі ўлічыць наяўнасць многіх праблем, звязаных з арганізацыяй звароту наяўных грошай (рэгуляванне звароту наяўных грошай, прагназаванне параметраў іх рэгулявання і інш.), то відавочная актуальнасць тэмы дысертацыйнага даследавання.

Прадметам даследавання выступае сістэма эканоміка-фінансавых і арганізацыйных адносін, якія ўзнікаюць паміж банкамі і іншымі суб'ектамі грашовага абароту. Праца выканана на матэрыялах Нацыянальнага банка Рэспублікі Беларусь, ахоплены перыяд даследавання 2011 – 2018 гады.

Аб'ектам даследавання з'яўляецца грашовы абарот.

Мэтай даследавання з'яўляецца тэарэтычнае абгрунтаванне і вызначэнне напрамкаў павышэння якасці арганізацыі і рэгулявання грашовага абароту.

Для дасягнення названай мэты ў дысертацыі вырашаюцца наступныя канкрэтныя задачы:

- 1) раскрыць паняцце грашовага абароту, яго структуру;
- 2) вывучыць і прааналізаваць нарматыўна-прававую базу;
- 3) правесці аналіз стану грашовага абароту, у тым ліку на рэгіянальным узроўні (абласцей, раёнаў, г. Мінска);
- 4) вызначыць шляхі павышэння якасці асноўных напрамкаў развіцця фінансавых тэхналогій.

Метад даследавання. Агульнымі метадамі даследавання, якія ўжываюцца ў дысертацыі, з'яўляюцца сістэмны падыход да вывучаемых з'яў і працэсаў, параўнанне, аналіз і сінтэз, індукцыя і дэдукцыя. Пры працы над дысертацыяй выкарыстоўваліся такія спецыяльныя метады даследавання, якія прымяняюцца ў эканамічнай навуцы, як класіфікацыя эканамічных з'яў, груповка, аналіз і іншыя метады апрацоўкі статыстычных дадзеных.

У працы даследаваліся заканадаўчыя і нарматыўныя акты Рэспублікі Беларусь, якія закранаюць пытанні рэгулявання грашовага абароту, замежны

вопыт арганізацыі грашовага абароту, а таксама арганізацыю дзейнасці Нацыянальнага банка Рэспублікі Беларусь па кіраванні грашовым абаротам.

Навуковая навізна вынікаў даследавання, вызначаецца распрацоўкай тэарэтычных і метадычных аспектаў павышэння эфектыўнасці рэгулявання грашовага абароту і заключаецца ў наступных найбольш істотных выніках:

1. Прааналізаваныя тэндэнцыі і заканамернасці развіцця грашовага абароту ў Рэспубліцы Беларусь, а таксама асаблівасці форм і метадаў арганізацыі і рэгулявання наяўных і безнаяўных грошай;

2. Абгрунтаваныя прапановы па павышэнню ролі банкаў і нябанкаўскіх крэдытна-фінансавых арганізацый на рынку грашовай наяўнасці.

Практычная значнасць дысертацыйнага даследавання заключаецца ў магчымасці прымянення вынікаў гэтай працы ў Рэспубліцы Беларусь.

Структура працы вызначаецца асноўнай мэтай, канкрэтнымі задачамі і логікай даследавання. Дысертацыя ўтрымлівае ўводзіны, тры главы, заключэнне, спіс літаратуры, прыкладання.

GENERAL CHARACTERISTICS OF THE WORK

The relevance of the topic is the need to maintain an optimal balance between cash and non-cash funds by restraining the issuance of cash by the regulator (National Bank) while encouraging them to make non-cash payments and digital banking technologies, which will affect the size of the money supply and reduce the costs associated with servicing the cash turnover.

If we take into account the presence of many problems related to the organization of cash circulation (regulation of cash circulation, forecasting the parameters of their regulation, etc.), then the relevance of the topic of the dissertation research is obvious.

The subject of the study is the system of economic, financial and organizational relations that arise between banks and other subjects of monetary turnover. The work was performed on the materials of the National Bank of the Republic of Belarus, covering the study period 2011-2018.

The object of the study is money turnover.

The purpose of the study is to provide a theoretical justification and identify ways to improve the quality of the organization and regulation of money turnover.

To achieve this goal, the following specific tasks are solved in the dissertation:

- 1) reveal the concept of money turnover and its structure;
- 2) study and analyze the legal framework;
- 3) analyze the state of money turnover, including at the regional level (regions, districts, Minsk);
- 4) identify ways to improve the quality of the main areas of development of financial technologies.

Method of research. The General research methods used in the dissertation are a systematic approach to the phenomena and processes studied, comparison, analysis and synthesis, induction and deduction. When working on the dissertation, special research methods used in economic science, such as classification of economic phenomena, grouping, analysis, and other methods of processing statistical data, were used.

The paper examines the legislative and regulatory acts of the Republic of Belarus that affect the regulation of money turnover, foreign experience in organizing money turnover, as well as the organization of the National Bank of the Republic of Belarus for managing money turnover.

The scientific novelty of the research results is determined by the development of theoretical and methodological aspects of improving the efficiency of money turnover regulation and consists in the following most significant results:

1. The article analyzes the trends and regularities of the development of money turnover in the Republic of Belarus, as well as the features of forms and methods of organization and regulation of cash and non-cash money;
2. Proposals to increase the role of banks and non-Bank credit and financial organizations in the cash market are substantiated.

The practical significance of the dissertation research lies in the possibility of applying the results of this work in the Republic of Belarus.

The structure of the work is determined by the main goal, specific tasks and logic of the research. The dissertation contains an introduction, three chapters, conclusion, list of references, and appendices.